Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (čtvrtého senátu)

16. září 2013 *

„Hospodářská soutěž — Kartelové dohody — Belgický, německý, francouzský, italský, nizozemský a rakouský trh zařízení a pevných součástí koupelen — Rozhodnutí, kterým se konstatuje porušení článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP — Koordinace cenového navyšování a výměna citlivých obchodních informací — Právo na obhajobu — Oznámení o spolupráci z roku 2002 — Námitka protiprávnosti — Pojem ‚kartelová dohoda' — Výpočet výše pokuty — Pokyny o metodě stanovování pokut z roku 2006 — Závažnost — Koeficient dodatečné částky"

Ve věci T-376/10,

Mamoli Robinetteria SpA, se sídlem v Miláně (Itálie), zastoupená F. Capellim a M. Valcadou, avocats,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, zastoupené F. Castillem de la Torre, A. Antoniadisem a L. Malferrarim, jako zmocněnci, původně ve spolupráci s F. Ruggeri Laderchim a A. De Matteisem, poté Ruggeri Laderchim, avocats,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise C (2010) 4185 final ze dne 23. června 2010 v řízení podle článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/39092 – zařízení a pevné součásti koupelen) v rozsahu, v němž se týká žalobkyně, a podpůrně zrušení nebo snížení pokuty, která jí byla uložena,

TRIBUNÁL (čtvrtý senát),

ve složení I. Pelikánová, předsedkyně, K. Jürimäe (zpravodaj) a M. van der Woude, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: J. Palacio González, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 11. září 2012,

vydává tento

Rozsudek [1]

[*omissis*]

* Jednací jazyk: italština.

1 — Otištěny jsou jen ty body tohoto rozsudku, jejichž zveřejnění považuje Tribunál za užitečné.

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

22 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 7. září 2010 žalobkyně podala projednávanou žalobu.

23 Na základě zprávy soudce zpravodaje Tribunál (čtvrtý senát) rozhodl o zahájení ústní části řízení a v rámci organizačních procesních opatření upravených článkem 64 jednacího řádu Tribunálu položil účastnicím řízení písemné otázky. Účastnice řízení na tyto otázky odpověděly ve stanovených lhůtách.

24 Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na ústní otázky položené Tribunálem byly vyslechnuty při jednání dne 11. září 2012.

25 Žalobkyně navrhuje, aby Tribunál:

— zrušil napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká žalobkyně,

— podpůrně zrušil pokutu, která jí byla uložena, nebo ji snížil na částku rovnající se 0,3 % jejího obratu, nebo každopádně, na částku, kterou Tribunál bude považovat za vhodnou,

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

26 Komise navrhuje, aby Tribunál:

— odmítl žalobu jako částečně nepřípustnou a každopádně ji zamítl jako neopodstatněnou,

— uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

[*omissis*]

K návrhovým žádáním směřujícím k částečnému zrušení napadeného rozhodnutí

[*omissis*]

K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z protiprávnosti oznámení o spolupráci z roku 2002

45 Žalobkyně poznamenává, že napadené rozhodnutí zcela spočívá na informacích získaných na základě žádosti podané ze strany Masco podle oznámení o spolupráci z roku 2002. Toto oznámení je však údajně protiprávní, protože žádný právní základ ve Smlouvě o ES nebo v nařízení č. 1/2003 nezmocňuje Komisi, aby na základě atypického aktu poskytla ochranu před pokutou nebo přiznala její snížení podniku, který se podílel na protiprávním jednání, za něž byly jiné podniky potrestány, z důvodu jeho oznámení. Kromě toho získání takového osvobození z důvodu oznámení jednání jiných podniků údajně představuje porušení zásady rovného zacházení. Mimoto podle žalobkyně Komise porušila přijetím oznámení o spolupráci z roku 2002 zásadu rozdělení moci, jakož i zásady transparentnosti a řádné správy stanovené v Listině základních práv Evropské unie (Úř. věst. C 83, s. 389, dále jen „Listina“), jelikož rozhodnout o přijetí programu určeného k odměňování spolupráce podniků Unie je oprávněn pouze zákonodárce, tak jak tomu je v členských státech Unie.

46 Komise tento žalobní důvod popírá.

47 Úvodem je třeba konstatovat, že i když žalobkyně formálně nevznesla námitku protiprávnosti oznámení o spolupráci z roku 2002 ve smyslu článku 277 SFEU, nic to nemění na tom, že samotná podstata jejího žalobního důvodu směřuje ke zrušení napadeného rozhodnutí z důvodu, že toto rozhodnutí je založeno na uvedeném oznámení, které je podle žalobkyně protiprávní. Za těchto podmínek je třeba zaprvé zkoumat přípustnost námitky protiprávnosti vznesené žalobkyní, a v případě, že by byla přípustná, zadruhé zkoumat, zda je uvedená námitka opodstatněná.

– K přípustnosti námitky protiprávnosti

48 Nejprve je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury je článek 277 SFEU vyjádřením obecné zásady, jež zaručuje každému účastníkovi řízení právo napadnout za účelem zrušení aktu, který je mu určen nebo který se jej bezprostředně a osobně dotýká, platnost dřívějších aktů unijních orgánů, které představují právní základ napadeného aktu, ačkoli nemají formu nařízení, jestliže tento účastník řízení neměl podle článku 263 SFEU právo podat přímou žalobu proti těmto aktům, jejichž následky tak nese, aniž má možnost požadovat jejich zrušení (v tomto smyslu viz rozsudky Soudního dvora ze dne 6. března 1979, Simmenthal v. Komise, 92/78, Recueil, s. 777, bod 39 a 40, a ze dne 20. března 2002, LR AF 1998 v. Komise, T-23/99, Recueil, s. II-1705, bod 272).

49 Vzhledem k tomu, že článek 277 SFEU nemá za cíl umožnit účastníku řízení zpochybnit použitelnost jakéhokoliv aktu obecné povahy ve prospěch jakékoliv žaloby, obecný akt, jehož protiprávnost se uplatňuje, musí být přímo nebo nepřímo použitelný ve věci projednávané v rámci žaloby a musí existovat přímá právní souvislost mezi napadeným individuálním rozhodnutím a dotčeným obecným aktem (rozsudek Soudního dvora ze dne 13. července 1966, Itálie v. Komise a Rada, 32/65, Recueil, s. 563, 594, rozsudky Tribunálu ze dne 26. října 1993, Reinarz v. Komise, T-6/92 a T-52/92, Recueil, s. II-1047, bod 57, a ze dne 29. listopadu 2005, Heubach v. Komise, T-64/02, Sb. rozh. s. II-5137, bod 35).

50 Dále, pokud jde o oznámení o spolupráci z roku 2002, je třeba zaprvé uvést, že v něm Komise stanoví na jedné straně obecným a abstraktním způsobem podmínky, které podniky musejí splnit, aby jim mohly být zcela nebo částečně sníženy pokuty za porušení článku 101 SFEU (body 8 až 27 uvedeného oznámení), a že na druhé straně uvedené oznámení u podniků vyvolává legitimní očekávání (viz odstavec 29 uvedeného oznámení).

51 Zadruhé, i když je pravda, že Komise nepřijala napadené rozhodnutí na základě oznámení o spolupráci z roku 2002, protože uvedené rozhodnutí je založeno na článku 7 nařízení č. 1/2003, je nesporné, že na jedné straně právě na základě žádosti podané ze strany Masco v rámci oznámení o spolupráci z roku 2002 (bod 128 odůvodnění napadeného rozhodnutí) obdržela Komise informace, které jí umožnily vést šetření, a na druhé straně právě na základě žádostí o snížení výše pokut podaných dalšími podniky, jako jsou Grohe a Ideal Standard, mohla Komise alespoň částečně shromáždit informace a důkazy, které ji vedly k přijetí napadeného rozhodnutí.

52 Proto v projednávaném případě existuje přímá právní souvislost mezi napadeným rozhodnutím a obecným aktem představovaným oznámením o spolupráci z roku 2002. Jelikož žalobkyně neměla možnost požádat o zrušení oznámení o spolupráci z roku 2002 jako obecného aktu, může být toto oznámení předmětem námitky protiprávnosti.

53 Z toho vyplývá, že námitka protiprávnosti oznámení o spolupráci z roku 2002 vznesená žalobkyní je přípustná.

– K věci samé

54 Je třeba připomenout, že podle čl. 15 odst. 2 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články [81 ES] a [82 ES] (Úř. věst. 13, s. 204), nyní čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, „Komise může rozhodnutím uložit podnikům […] pokuty, pokud úmyslně nebo z nedbalosti [...] se dopouštějí jednání v rozporu s články [101 SFEU] nebo 102 [SFEU]“.

55 Podle judikatury čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 neobsahuje taxativní výčet kritérií, která Komise může vzít v úvahu pro stanovení výše pokuty. Z tohoto důvodu může být při tomto stanovení chování podniku v průběhu správního řízení jedním z faktorů, které je třeba vzít v úvahu (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. listopadu 2000, Finnboard v. Komise, C-298/98 P, Recueil, s. I-10157, bod 56 a citovaná judikatura). V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že celkové nebo částečné snížení pokut nabízené podnikům v rámci oznámení o spolupráci z roku 2002 má za cíl usnadnit Komisi odhalování a trestání podniků zapojených do tajných kartelových dohod. Za těchto podmínek je v souladu s čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 to, že Komise mohla v zájmu transparentnosti a rovného zacházení stanovit podmínky, za nichž může všem podnikům, které s ní spolupracují, zcela nebo částečně snížit pokuty.

56 Ve světle předchozího konstatování je nejprve třeba jako neopodstatněný zamítnout argument žalobkyně, podle kterého v podstatě Komise nedisponovala žádným právním základem pro přijetí oznámení o spolupráci z roku 2002.

57 Dále v rozsahu, v němž žalobkyně rovněž uvádí, že oznámení o spolupráci z roku 2002 porušuje zásadu rozdělení moci, musí být takový argument zamítnut jako neopodstatněný. Jak totiž bylo konstatováno v bodě 55 výše, Komise měla na základě čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 pravomoc přijmout oznámení stanovící podmínky, které mohou být zohledněny při stanovení výše pokuty, kterou je oprávněna uložit. V tomto ohledu musí být argument žalobkyně, podle kterého v mnoha členských státech Unie byly stávající programy podobné povahy přijaty zákonodárcem, zamítnut jako neúčinný. I kdyby tomu tak totiž bylo, nemělo by to žádný vliv na závěr, že čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 je platným právním základem, který opravňuje Komisi k přijetí oznámení o spolupráci z roku 2002.

58 Kromě toho musí být argumenty žalobkyně, podle kterých oznámení o spolupráci z roku 2002 porušuje zásady transparentnosti a řádné správy, zamítnuty jako neopodstatněné. Na jedné straně totiž toto oznámení neporušuje transparentnost rozhodovací praxe Komise v této oblasti, ale právě naopak k ní přispívá, jelikož oznámení o spolupráci z roku 2002 je aktem zveřejněným v *Úředním věstníku Evropské unie*, kterým se stanoví podmínky, za kterých se Komise zavazuje poskytnout podnikům ochranu před pokutou nebo přiznat její snížení. Na druhé straně je toto oznámení nejen v souladu se zásadou řádné správy, ale je také jejím příkladem, jelikož stanovuje rámec umožňující odměnit za jejich spolupráci při šetřeních Komise podniky, které jsou nebo byly zúčastněny na tajných kartelových dohodách s dopadem na úrovni Unie, jak je správně uvedeno v prvním bodě odůvodnění uvedeného oznámení.

59 Konečně je třeba odmítnout jako neopodstatněný argument žalobkyně, že oznámení o spolupráci z roku 2002 porušuje zásadu rovného zacházení tím, že zvýhodňuje velké podniky, který uvedla v písemném vyjádření v odpovědi na organizační procesní opatření a v ústních odpovědích na otázky Tribunálu na jednání. Stačí totiž konstatovat, že možnost využít výhod stanovených oznámením výměnou za povinnosti, které ukládá, je otevřena každému podniku, který chce spolupracovat s Komisí, bez diskriminace založené na velikosti podniků, které se na spolupráci chtějí podílet. V tomto ohledu žalobkyně nijak neprokázala, že by s podniky nacházejícími se ve stejné situaci bylo zacházeno rozdílně, nebo naopak že by s podniky nacházejícími se v rozdílných situacích bylo neprávem zacházeno stejně.

60 Druhý žalobní důvod je tudíž třeba zamítnout jako částečně neopodstatněný a částečně neúčinný.

[*omissis*]

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (čtvrtý senát)

rozhodl takto:

1) Žaloba se zamítá.

2) Mamoli Robinetteria SpA ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení Evropské komise.

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 16. září 2013.

Podpisy.